

Sektör Değerlendirmesi

2023
2024

Sektör Değerlendirmesi

Sektör Değerlendirmesi

Adil Pelister

**İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri
İhracatçıları Birliği (İKMB)
Yönetim Kurulu Başkanı**

2023 yılında 30,6 milyar dolarlık bir ihracat gerçekleştirerek Türkiye'nin en fazla ihracat yapan sektörleri arasında ikinci sırayı elde eden kimya sektörü, başarısını sürdürmeye devam ediyor. Kimya sektörü, 16 alt sektörüyle birlikte geçen yıl 230 ülke ve bölgeye ihracat yaparak, Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 13,8'ini oluşturdu.

2023 yılında 30,6 milyar dolarlık ihracatla tamamlayan kimya sektörünün lideri; 9 milyar 164 milyon dolar ihracatla plastikler ve mamulleri alt sektörü oldu. 16 alt sektörden 9 tanesinde bir önceki yıla kıyasla ihracat rakamında artış sağlarken, ikinci sırada 8 milyar 393 milyon dolarlık ihracatla mineral yakıtlar ve ürünler, üçüncü sırada ise 2 milyar 765 milyon dolar ihracat rakamıyla anorganik kimyasallar yer aldı.

İKMB çatısı altında ülke ihracatının yükselişine önemli bir katkı sağlayan kimya sektörü, 2023 yılında 230 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirdi. 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde, en fazla kimya ihracatı yapılan ilk 10 ülke arasında dikkat çeken 7 Avrupa ülkesi bulunuyor.

2023 Yılı Kimya Sektörü İhracatı - İlk 10 Ülke Dağılımı

Sıra	Ülke	2023 Yılı İhracatı (Milyar USD)	% Değişim
1	Hollanda	2.518	+12,1
2	Almanya	1.754	+8,2
3	İtalya	1.474	+3,0
4	Romanya	1.415	-2,0
5	İspanya	1.214	+3,0
6	Alanya	1.278	-2,6
7	Avusturya	1.192	+26,7
8	Fransa	1.119	+8,2
9	İngiltere	871	-2,4
10	Belçika	798	-19,1

Kaynak: İKMB

2023 Yılı Kimya Sektörü Dış Ticaret

Yıl	Türkiye İhracatı (Milyar USD)	Kimya Sektörü İhracatı (Milyar USD)	Kimya Sektörü İhracatı / Türkiye İhracatı (%)	Kimya Sektörü İhracatı / Türkiye İhracatı (Ppt. %)
2019	180.833	20.652	11,5	11,4
2020	169.838	18.313	-11,3	10,8
2021	226.784	25.488	11,2	11,3
2022	284.170	33.600	11,8	13,2
2023	295.809	30.956	-9,1	11,9

Kaynak: İKMB

Hollanda'nın birinci sıraya yerleştiği sıralamada, en fazla kimya ihracatı gerçekleştiren ülkeler sırasıyla Hollanda, Rusya, İtalya, Romanya, İspanya, Almanya, ABD, Irak, İngiltere ve Belçika oldu.

Göreve geldiğimiz 2018 yılına kıyasla, 2023 yılında kimya ihracatında birim fiyatını yüzde 10 oranında artırmayı başardık. Kimya sektörü, Türkiye'nin ihracattaki lokomotif ve stratejik sanayi alanlarından biri olmaya devam ediyor. Özellikle global kimya ihracatında yaşanan zorlu bir dönemde sektörümüzde yer alan firmaların küresel ticarettaki pazar paylarını artırmaları, değerli bir kazanım anlamına geliyor.

Bu motivasyonla pazar çeşitliliğini artırmaya odaklanarak 2024 yılında 35 milyar dolarlık kimya ihracatı hedefliyoruz. İKMB olarak nitelikli ihracatı benimsiyoruz ve "Vizyon 2030" mottosuyla kimya sektörünün dünya pazarlarına açılmasına öncülük ediyoruz. 2028 yılında 48 milyar dolar, 2030 yılında ise 50 milyar dolarlık bir kimya ihracatına ulaşma hedefleri doğrultusunda çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Sektör Değerlendirmesi

Ömer Karadeniz

Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED)
Yönetim Kurulu Başkanı

Ülkemiz ve sektörümüz için son derece zorlu bir yılı geride bırakıyoruz. Çok sayıda insanımızın can ve mal kaybına neden olan yıkıcı depremler, 2022'nin son çeyreğinde artan etkileri 2023'te de devam eden ihracat pazarlarındaki talep daralması, yaşanan seçim süreci ve finansmana erişimde karşılaşılan zorluklar plastik sektörünün hızını yavaşlattı. Tüm bu gelişmelerin de etkisiyle plastik sektörü 2023'ün ilk üç çeyreğinde sadece %2,5 oranında büyümüşü, lakin sektörün son çeyrekteki performans artışı sevindirici oldu. Bu son artışla birlikte sektörün yılı %4,8 civarında bir büyümeye tamamladığını görüyoruz.

Coğrafyamızda yaşanan bölgesel çatışmalara rağmen ülkemizin dış ilişkilerde doğru konumlanması sayesinde ülke ticaretimizin bu çatışma ortamından olumsuz etkilenmediğini, hatta geleneksel ihracat pazarlarımızdaki talep daralmasına bağlı ihracat kayıplarımızın bu konumlanmaya bağlı olarak ihracatımızı artırdığımız pazarlar sayesinde telafi edildiğini söyleyebiliriz. Bu gelişmelere bağlı olarak plastik ihracatımız yılsonu itibarıyla yaklaşık %4,1 oranında artışla 4,6 milyon tona yükseldi. Ancak bu dönemde küresel piyasalarda plastik hammadde fiyatlarında yaşanan düşüşe bağlı olarak ihracatımızın değer bazında gerilediğini ve yılı %7,6 civarında bir kayıpla tamamladığını not etmekte fayda var.

Öte yandan, plastik sektörü, 30'dan fazla sektöre ara girdi sağlıyor olması sebebiyle, ihracatının önemli bir bölümünü de dolaylı olarak gerçekleştirilmektedir. Hesaplamalarımıza göre, dolaylı ihracatı

da dikkate aldığımızda plastik sektörünün 2023 yılı ihracatı yaklaşık olarak 16 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Sektörümüzün yıllardır süre gelen en başat sorunlarından biri düşük katma değerli üretim yapıyor olmamızdır. Yüksek katma değerli üretime geçmek adına sürekli hedefler konuluyor olsa da, üretim kompozisyonunu değiştirmek için en önemli ihtiyaç olan nitelikli insan kaynağına erişimin çok kısıtlı olduğunu göz ardı etmemeliyiz. Eğer ülke olarak verimliliği artıracaksak kaynaklarımızı mutlaka eğitime aktarmamız gerekiyor.

Son yıllarda önemi hızla artan bir diğer önemli sorun ise yaşanmakta olan finansman darboğazıdır. Ne yazık ki, içinden geçtiğimiz dönemde finans kuruluşlarının vadeleri kısıtını ve finansmana erişimin giderek zorlaştığını görmekteyiz. Firmalar işletme sermayesi bulmakta dahi güçlük çekerken yatırım planları ötelenmekte ve buna bağlı olarak ülkemiz dış ticaretteki rakiplerine pozisyon kaybetmektedir. İmalat sanayimizin büyüme potansiyelini gerçekleştirebilmesi adına finansmana erişim imkanlarının geliştirilmesi gerekiyor.

Ana ihracat pazarlarımızda talep artışı beklenmiyor olması ve iç pazarda enflasyonu düşürmeye yönelik ekonomi politikası uygulamalarına bağlı olarak alım gücünde yaşanması muhtemel düşüşleri göz önünde bulundurduğumuzda 2024 yılının sektör açısından zor geçeceğini öngörüyoruz. Öte yandan 2023 yılı sonunda başlayan Kızıldeniz krizinin seyri gerek ülkemizin gerek sektörümüzün 2024 yılı performansını üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olabilir.

Sektör Değerlendirmesi

Saadettin Çağan

**Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AKMİB)
Yönetim Kurulu Başkanı**

Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AKMİB) olarak, 2023 yılında 5 milyar 321 milyon dolar ihracat gerçekleştirerek Akdeniz İhracatçı Birlikleri'ne (AKİB) bağlı sekiz birlik arasında ihracat lideri olmayı sürdürdüğümüzü belirtmek isterim. Geride kalan yılda en yüksek ihracat değerlerine Hollanda, İspanya ve Romanya pazarlarında ulaştık, aynı dönemde ihracat hacminde en güçlü artışları Romanya, Togo ve İtalya'da yakaladık. Anımsatmak isterim ki, plastik, petrokimya, boya, kauçuk, temizlik ürünleri, kozmetik, ilaç, gübre, organik ve anorganik kimyasallar, medikal ürünler ile geniş alt sektör yelpazesine sahip kimya sektörü, Türkiye'nin ihracatına en büyük katkıyı sağlayan ikinci sektördür.

Sektörümüz, finansmana erişimde sıkıntılar, yüksek enflasyon, artan enerji maliyetleri ve yakın coğrafyadaki çatışmalara rağmen 30 milyar 572 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. 2023'te de üretimin lokomotifini olmayı sürdüren sektörümüzün elde ettiği bu performansta emeği geçen üyelerimize ve tüm sektör paydaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Türk kimya sektörünün uluslararası pazarlarda etkinliğini artırmak için 2023 yılında da sorumluluk almaya devam ettik, geçen kasım ayında ABD'de düzenlenen PLMA's 2023-Private Label Trade Show Fuarı'nda Türkiye'nin milli katılım organizasyonunu 10'uncu kez başarıyla sonuçlandırdık. PLMA's 2023'te birçok sektöre yönelik özel markalı ürünlerin sergilendi ve verimli iş görüşmeleri gerçekleştirdik. ABD'nin kimya sektöründeki yıllık ithalat hacmi 322 milyar doları aşiyor. Kimya sektöründe iki ülke arasındaki ticaret hacminin 15 milyar do-

lar seviyelerine çıkarılması öngörülmüyor. ABD'deki büyük zincir mağazalarda özel markalı ürünlere yönelik talep yıldan yıla artıyor. Bu ülkede ulusal markalardan daha hızlı büyüyen ve birim satış payı yüzde 25'e ulaşan özel markalı ürünlere yönelik gelişmeleri lehimize çevirmeliyiz.

Birlik olarak geride bıraktığımız yılda 9 milyon 112 bin ton ürünü uluslararası pazarlarda değerlendirdik. Bölge ihracatımızın yüzde 80'i üç ürün grubunda kümelendi. Birlik ihracatımızın yüzde 61'ini oluşturan mineral yakıtlar ve mineral yağlar 3 milyar 253 milyon dolar değerle birinci, plastikler ve mamulleri 651 milyon 752 bin dolar değer ve yüzde 12 pay ile ikinci, anorganik kimyasallar 397 milyon 439 bin dolar değer ve yüzde 7 pay ile üçüncü sırada yer aldı. Yıllık ihracatımızı ülkelere göre değerlendirdiğimizde yıldız pazarlarımız Hollanda, İspanya ve Romanya oldu. Hollanda'ya 913 milyon 601 bin dolar, İspanya'ya 404 milyon 285 bin dolar ve Romanya'ya 355 milyon 581 bin dolar ihracat gerçekleştirdik. Aynı dönemde ihracat hacminde en güçlü artışları Romanya, Togo ve İtalya pazarlarında yakaladık. Yüzde 162 oranında artış sağladığımız Romanya'nın ardından yüzde 135 artış ve 140 milyon 380 bin dolar değer ile Togo ve yüzde 25 artış ve 312 milyon 90 bin dolar değer ile İtalya geldi.

Türkiye'nin kalkınmasında ihracatın özel bir yeri bulunduğunu ve kimya sektörünün de bu ihracatta önemli bir paya sahip olduğunu tekrar vurgulamak isterim. 2024 yılında da ülkemizin 267 milyar dolar ihracat hedefine ulaşması için Akdeniz'den en güçlü desteği vermek için çalışmalarımızı artırarak devam ettireceğiz.

Sektör Değerlendirmesi

Selçuk Gülsün

**Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER)
Yönetim Kurulu Başkanı**

2023 yılı ülkemiz için oldukça zor geçti. Şubat ayında meydana gelen depremlerde çok sayıda insanımızı kaybettik, hayatta kalanlar ise hala çok zor şartlarda yaşıyorlar. Depremın hemen ardından gerçekleşen seçimlerin ve ana ihracat pazarlarımızda devam eden talep daralmasının yanı sıra küresel ve bölgesel gelişmelerin de bir neticesi olarak ekonomik şartların da giderek zorlaştığına şahit olduk.

Plastik sektörünün de bu olumsuz gelişmelerden azade olmadığını söyleyebiliriz. 2023 yılının verilerini incelediğimizde ihracatta miktar bazında yalnızca %1,1'lik bir artışla karşı karşıyayken buna karşın değer bazında %7,6'lık bir düşüş görüyoruz. Miktar bazında yaşanan artışa rağmen değer bazında düşüş yaşanmasının nedeni ise küresel piyasalarda plastik hammadde fiyatlarının bir önceki yılın altında seyretmesiydi. Değer bazında yaşanan bu düşüşle birlikte plastik sektörünün 2023 yılı doğrudan ihracatı 10,5 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Bilindiği üzere plastik sektörü, otomotiv başta olmak üzere 30'dan fazla sektöre ara girdi sağlamaktadır. Bu nedenle, ihracatının önemli bir bölümü dolaylı olarak gerçekleşmektedir. Hesaplamalarımıza göre, dolaylı ihracatı da dikkate alarak plastik sektörünün 2023 yılı ihracatının yaklaşık olarak 16 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Sektörün üretim tarafında ise ihracattan daha olumlu bir tablo söz konusu. Yaptığımız analizler yıl sonu itibarıyla üretimimizin miktar bazında %4,8 artışla 11,9 milyon tona, değer bazında ise %3,3 artışla 50 milyar dolara ulaştığını gösteriyor. Sektörümüzü bu dönemde en çok zorlayan konuların başında kuşkusuz ki finansmana erişimde yaşanan güçlükler gelmektedir. Ne yazık ki, kredi imkanları hayli daralmış, vadeler kısalmış ve finansman maliyetleri artmış durumda. Oysa, imalat sanayimizin yıllardır dile getirilen önemli sorunlarından biri, işletmelerin sermaye yapısının zayıf olmasıdır. Hali hazırda sermaye yapısı zayıf olan işletmelerin finansman imkanları da daraldığında, kapasitelerini istenilen ölçüde kullanmaları mümkün olmuyor. Bu sebeple imalat sanayi başta olmak üzere üretim yapan sektörlerin tamamı için finansmana erişim imkanlarının genişletilmesi büyük önem arz ediyor.

2024 yılında da küresel ve bölgesel gelişmelerin ekonomik performansımız üzerinde belirleyici rol oynayacağını söyleyebiliriz. Özellikle, 2023 yılı sonunda başlayan Kızıldeniz krizinin ne kadar süreceği, nasıl çözüleceği ve deniz taşımacılığı maliyetleri üzerindeki etkisinin hangi boyutlara ulaşacağı konuları, küresel ticaret hacmine tesir edeceği gibi ülkemiz ticaretini de doğrudan etkileyecektir.

Tüm dünyada ekonomik aktivitenin yavaş seyrettiği bir yıl bekleniyor olsa da, ülkemiz ve sektörümüzde tehditler kadar yeni fırsatların da ortaya çıkacağını öngörüyoruz. Sektörümüzün orta ve uzun vadede en önemli gündem konusu ise sürdürülebilirliktir. Bu süreçte özellikle AB Yeşil Mutabakatı ile hayatımıza giren yeni regülasyonlara adaptasyon yeteneğimiz sektörümüzün başarısı açısından belirleyici olacak.

Sektör Değerlendirmesi

Damla Alışan

Alışan PSA BDP
CEO

Alışan PSA BDP olarak, 2023 yılı depo kapasitemizi arttırmayı hedeflediğimiz bir yıldır. Ocak ayında Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'nde 8.200 m² yarı kimyasal ürün, 5.300 m² gıda ve ilaç ürünleri depolama/elleçleme alanları olarak tasarladığımız toplam 13.500 m² kapalı alana sahip yeni depomuzda özellikle kimyasallar ve gıda bileşenleri endüstrisinde lider global bir tedarikçi olan müşterimize hizmet sunmaya başladık. Ayrıca, yine 2023 yılında Gebze OSB, Plastikçiler OSB ve Güzeller OSB gibi Gebze Bölgesi'nin en önemli sanayi noktalarına 15 dakika uzaklıkta konumlanan, A sınıfı özellikler ile donatılmış olan Alışan Pelitli depomuzu, 13.750 m² kapalı alanı ve 15.000 palet kapasitesi ile müşterilerimizin hizmetine hazır ettik.

Öte yandan 2022 yılında izinlerini ve yatırımlarını tamamladığımız ve yılın son günlerinde Gebze Muallimköy'de hizmete sunmak üzere hazır ettiğimiz 12.000 m² lik ISO Konteyner Depolama, Elleçleme, tesisimizden de bahsetmek gerekir. Biliyorsunuz atıkların azaltılması ve bunların çevreye zarar vermeden bertaraf edilmesi konusunda uzun süredir hassas çalışmalar yürütmekteyiz. Kısa ve orta vadede bu konudaki yatırımlarımız devam edecek. Bahsetmiş olduğum ve lansmanı önümüzdeki günlerde yapılacak olan çevre dostu bu yeni tesisimizde sunacağımız hizmetin amacı, bölgede halihazırda standartlara uygun olmayan şartlarda depolama ve elleçlemesi yapılan ISO Konteynerlerin uluslararası yönetmeliklere uygun şekilde depolanmasıdır. Tüm güvenlik tedbirleri alınmış ve kontrollü bir alanda konsolide edilen bu depolama işlemi sayesinde trafiğe açık alanlarda araç üstünde bekletilen konteynerler bölgenin trafiğini artak tehdit etmeyecek ve bir tehlike oluşturmayacaklar.

Uluslararası standartlarda kapalı devre ve otomatik sistemleri, özel havalandırma ve söndürme alt yapısı, düşük emisyon ve "0" sıfır döküntü hedefi ile hizmet verecek olan Konteyner Elleçleme ve Paketleme Tesisimiz ile bölgeye 50 milyon TL tutarında bir yatırım ve 50'yi aşkın yeni istihdam ile katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Hedeflerimize gelince; global ortağımız PSA BDP ile birlikte "To New Horizons-Yeni Ufuklara" motomuz çerçevesinde son 3 yıldır yakaladığımız %100'ün üzerinde büyüme trendini devam ettirmek en büyük arzumuz. Gündemimize gelince; güçlü kasımız olan 'Kontrat Lojistiği' tarafında bu yılın ilk çeyreği itibarı ile 25 bin paletlik yeni bir depomuz hizmete girecek. Temmuz ayı gibi ise tekrar 35 bin paletlik depo ile operasyonlarımızı büyüteceğiz. Ayrıca, çevre dostu filo yenileme çalışmalarımız ve elektrikli araç fizibilitelerimiz devam ediyor. Kimya sektörüne baktığımızda ise; Türkiye'nin ihracattaki lokomotif ve stratejik sanayi alanlarından biri olmayı sürdüreceğine inaniyorum. Özellikle global kimya ihracatında gerileme yaşanan bir dönemde dahi küresel ticaretteki pazar payımızı ilkece arttırmış olmamız çok kıymetli bence. Pazar çeşitliliğini arttırmaya odaklanmak suretiyle 2024 yılında bu ihracatımıza daha da arttıracığımızı inanıyorum tam. Ayrıca Türk Kimya Endüstrisi için sekiz gelecek trendi öngörüyorum. Bunlar sırasıyla, ESG ve sürdürülebilirlik, küresel ekonomideki hızlı değişimler, küresel tedarik zincirinin yeniden düzenlenmesi, yeniden tasarlanan iş yapış modelleri, ekosistemlerin yükselişi, değişen ve gelişen teknolojiler, birleşmeler ve satın almaların gücü ile ortaya çıkan yetenek savaşlarıdır.